

Discussie ontwerp van een Richtlijn over Online Bemiddelingsplatforms

Translation: Anne de Vries

Hoofdstuk I: Toepassingsgebied en definities

Artikel 1: Toepassingsgebied

1. Deze richtlijn is van toepassing indien overeenkomsten voor de levering van zaken, diensten of digitale inhoud gesloten worden tussen een aanbieder en een klant met behulp van een online bemiddelingsplatform.
2. Deze richtlijn is niet van toepassing op:
 - (a) platforms die gebruikt worden in het kader van de uitoefening van een publieke bevoegdheid;
 - (b) platforms waarop overeenkomsten voor de levering van financiële diensten worden gesloten tussen een aanbieder en een klant;
 - (c) [andere uitzonderingen].
3. Voor zover algemene aspecten van het verbintenissenrecht niet bij deze richtlijn worden geregeld, laat deze richtlijn de algemene bepalingen van het nationale verbintenissenrecht, zoals over de geldigheid, het ontstaan of de gevolgen van overeenkomsten, onverlet.

Artikel 2: Definities

Voor de toepassing van deze richtlijn wordt verstaan onder:

- (a) “online bemiddelingsplatform”: een dienst van een informatiemaatschappij die toegankelijk is via internet of via vergelijkbare digitale middelen en die het voor klanten mogelijk maakt om overeenkomsten aan te gaan met aanbieders van zaken, diensten of digitale inhoud. Dit omvat geen diensten die aanbieders slechts identificeren en klanten doorverwijzen naar de aanbieder’s website of de aanbieder’s contactgegevens;
- (b) “platformdienstverlener”: een handelaar die een online bemiddelingsplatform exploiteert;
- (c) “klant”: een natuurlijke persoon of rechtspersoon die een online bemiddelingsplatform gebruikt om zaken, diensten of digitale inhoud te verkrijgen;
- (d) “aanbieder”: iedere natuurlijke persoon of rechtspersoon die een online bemiddelingsplatform gebruikt om zaken, diensten of digitale inhoud aan te bieden aan klanten;
- (e) “aanbieder-klant overeenkomst”: een overeenkomst waarbij een aanbieder zaken levert of diensten of digitale inhoud verschaft aan een klant tegen betaling van een geldsom [OPT: of tegen enige andere tegenprestatie, waaronder persoonlijke gegevens];
- (f) “platform-klant overeenkomst”: een overeenkomst tussen een platformdienstverlener en een klant betreffende het gebruik van een online bemiddelingsplatform;
- (g) “platform-aanbieder overeenkomst”: een overeenkomst tussen een platformdienstverlener en een aanbieder;
- (h) „consument”: iedere natuurlijke persoon die, bij onder deze richtlijn vallende overeenkomsten, handelt voor doeleinden die buiten zijn bedrijfs- of beroepsactiviteit vallen;
- (i) „handelaar”: iedere natuurlijke persoon of iedere rechtspersoon, ongeacht of deze privaat of publiek is, die met betrekking tot onder deze richtlijn vallende overeenkomsten handelt in het kader van zijn handels-, bedrijfs-, ambachts- of beroepsactiviteit;

- (j) “platformgebruiker”: een aanbieder of een klant die een online bemiddelingsplatform gebruikt;
- (k) “beoordelingssysteem”: ieder systeem waarbij aanbieders, klanten, zaken, diensten of digitale inhoud beoordeeld of gerecenseerd kunnen worden.

Artikel 3: Niveau van harmonisatie

De lidstaten behouden in hun nationale wetgeving geen bepalingen die afwijken van de bepalingen opgenomen in deze richtlijn, met inbegrip van meer of minder strikte bepalingen die een ander niveau van bescherming voor aanbieders of klanten waarborgen, en voeren dergelijke bepalingen niet in [OPT: tenzij in deze richtlijn anders is bepaald].

Artikel 4: Relatie tot ander communautair recht

1. De voorschriften in deze richtlijn zijn in aanvulling op de voorschriften van ander EU recht, in het bijzonder, Richtlijn 2005/29/EG, Verordening (EU) 2016/679, Richtlijn 2011/83/EU, Richtlijn 2006/123/EG, Richtlijn 2015/2366/EG en Richtlijn 2000/31/EG.
2. In geval van strijdigheid tussen de bepalingen van deze richtlijn en andere communautaire voorschriften ten aanzien van specifieke sectoren, prevaleren laatstgenoemde voorschriften en zijn deze van toepassing op die specifieke sectoren.

Hoofdstuk II: Algemene bepalingen

Artikel 5: Informatie

Informatie die op grond van deze richtlijn verstrekt moet worden, dient duidelijk en begrijpelijk te zijn.

Artikel 6: Transparantie van zoekresultaten

Als de positie in een resultatenoverzicht op het online bemiddelingsplatform beïnvloed wordt door:

(a) betalingen door de aanbieder voor een betere positie;

of

(b) enige vennootschapsrechtelijke band tussen aanbieder en platformdienstverlener, dan moet de klant hiervan op de hoogte gebracht worden.

Artikel 7: Communicatie via het platform

1. Indien een online bemiddelingsplatform een communicatiesysteem aanbiedt via welke klanten en aanbieders kunnen communiceren over het sluiten of de uitvoering van aanbieder-klant overeenkomsten dient de platformdienstverlener alle berichten onverwijld door te sturen.
2. Voor wat betreft de communicatie tussen een aanbieder en een klant, wordt inontvangstneming van een bericht door het communicatiesysteem van de platformdienstverlener beschouwd als inontvangstneming door de beoogde ontvanger indien het bericht afkomstig is van een consument of, waar het een overeenkomst tussen handelaren betreft, van een klant.

Artikel 8: Beoordelingssystemen

1. Een platformdienstverlener die een beoordelingssysteem aanbiedt op het online bemiddelingsplatform moet informatie verschaffen over de wijze van verkrijging, verwerking en publicatie van beoordelingen en recensies.

2. Het beoordelingssysteem moet voldoen aan de eisen van professionele toewijding.
3. Een beoordelingssysteem wordt verondersteld te voldoen aan de eisen van professionele toewijding wanneer het voldoet aan:
 - (a) vrijwillige nationale standaarden die Europese standaarden omzetten, en waarnaar door de Commissie in het Publicatieblad van de Europese Unie verwezen wordt; of
 - (b) de eisen genoemd in lid 4.
4. De eisen zoals bedoeld in lid 3 zijn:
 - (a) Indien de platformdienstverlener aangeeft dat de beoordelingen afkomstig zijn van echte klanten, dient hij redelijke en proportionele stappen te nemen om te verifiëren dat de beoordelingen gebaseerd zijn op een bevestigde transactie.
 - (b) Indien een beoordeling is gegeven in ruil voor een beloning, moet dit worden aangegeven.
 - (c) Indien een beoordeling wordt geweigerd, moet de beoordelaar hiervan, en van de redenen voor de weigering, onverwijld op de hoogte gebracht worden.
 - (d) Beoordelingen moeten onverwijld gepubliceerd worden.
 - (e) De volgorde waarin beoordelingen automatisch worden weergegeven, mag niet misleidend zijn. Platformgebruikers moeten de beoordelingen op chronologische volgorde kunnen bekijken.
 - (f) Wanneer het beoordelingssysteem oudere beoordelingen uitsluit, dan moet dit worden aangegeven aan platformgebruikers. De periode tot uitsluiting moet redelijk zijn en niet korter dan 12 maanden.
 - (g) Indien beoordelingen samengevoegd worden tot een totaalbeoordeling, dan moet het aantal beoordelingen waarop deze totaalbeoordeling gebaseerd is, worden aangegeven.
 - (h) De platformdienstverlener moet zorgen voor een kosteloos klachtenmechanisme waar platformgebruikers een met redenen omklede kennisgeving kunnen indienen in geval van twijfel over de authenticiteit van een beoordeling.
5. Indien de platform-aanbieder overeenkomst of de platform-klant overeenkomst wordt beëindigd, moet de platformdienstverlener een voorziening bieden om bestaande beoordelingen over te zetten naar een ander beoordelingssysteem in een gestructureerde, algemeen gebruikte en elektronisch uitleesbare vorm.

Artikel 9: Plicht om gebruikers te beschermen

Indien de platformdienstverlener, nadat hij geloofwaardig bewijs heeft van (a) een strafbaar feit door de aanbieder of klant ten nadele van een andere platformgebruiker, of (b) gedrag van de aanbieder of klant waarvan het aannemelijk is dat het leidt tot fysiek letsel, een inbreuk op de privacy, een inbreuk op [OPT: stoffelijk] eigendom, het ontnemen van vrijheid of een inbreuk op een soortgelijk recht van de andere partij, nalaat om adequate maatregelen te treffen ter bescherming van platformgebruikers, dan is de platformdienstverlener aansprakelijk voor de schade van platformgebruikers veroorzaakt door dit nalaten.

Artikel 10: Dwingend karakter

De partijen bij een platform-klant of platform-aanbieder overeenkomst kunnen niet ten nadele van de klant of de aanbieder de toepassing van de nationale voorschriften ter omzetting van de bepalingen uit dit Hoofdstuk uitsluiten, hiervan afwijken of de werking hiervan veranderen.

Hoofdstuk III: Plichten van de platformdienstverlener tegenover klanten

Artikel 11: Plicht om te informeren over de platformdienstverlener en de aanbieder

1. De platformdienstverlener moet de klant [OPT: tijdig] voor het aangaan van de aanbieder-klant overeenkomst informeren dat de klant een overeenkomst aangaat met een aanbieder en niet met de platformdienstverlener.
2. De platformdienstverlener moet ervoor zorgen dat de aanbieder de klant informeert of hij zijn zaken, diensten of digitale inhoud aanbiedt in de hoedanigheid van handelaar.

Artikel 12: Dwingend karakter ten voordele van consumenten

In de verhouding tussen een platformdienstverlener en een consument, kunnen partijen niet ten nadele van de consument de toepassing van de nationale bepalingen ter omzetting van de bepalingen uit dit Hoofdstuk uitsluiten, hiervan afwijken of de werking hiervan veranderen.

Hoofdstuk IV: Plichten van de platformdienstverlener tegenover de aanbieder

Artikel 13: Plicht om te informeren over het online bemiddelingsplatform

Voor het aangaan van de platform-aanbieder overeenkomst, is de platformdienstverlener verplicht om de aanbieder te informeren:

- (a) dat de aanbieder zaken, diensten of digitale inhoud levert ingevolge een overeenkomst met klanten en niet met de platformdienstverlener;
- (b) over kosten verschuldigd aan de platformdienstverlener en hoe deze worden berekend;
- (c) over de betalingsmethoden waarin de platformdienstverlener voorziet ten behoeve van aanbieder-klant overeenkomsten;
- (d) over communicatiemogelijkheden tussen de aanbieder en diens klanten;
- (e) of de platformdienstverlener de klanten voor de aanbieder selecteert en of de aanbieder het recht heeft om voorgedragen klanten [OPT: een voorgedragen aanbieder-klant overeenkomst] te weigeren.

Artikel 14: Plicht om voorzieningen te treffen om klanten te informeren

De platformdienstverlener moet voorzieningen treffen waarmee de aanbieder zijn informatieplichten tegenover klanten kan vervullen.

Artikel 15: Dwingend karakter

Partijen mogen de regels van Hoofdstuk 4 niet ten nadele van de aanbieder uitsluiten of wijzigen. [OPT: Dit geldt niet voor platformdienstverleners die uitsluitend handelaren accepteren als platformgebruikers].

Hoofdstuk V: Aansprakelijkheid van de platformdienstverlener

Artikel 16: Overzicht

1. Een platformdienstverlener die zichzelf uitdrukkelijk tegenover klanten en aanbieders presenteert als een bemiddelaar, is niet aansprakelijk voor een tekortkoming in de nakoming van aanbieder-klant overeenkomsten.
2. In aanvulling op enige aansprakelijkheid van de platformdienstverlener ingevolge een platform-aanbieder overeenkomst of een platform-klant overeenkomst, kan een platformdienstverlener aansprakelijk zijn:

- (a) tegenover klanten vanwege het nalaten om misleidende informatie vanuit aanbieders te verwijderen overeenkomstig art.17;
- (b) tegenover klanten die redelijkerwijze kunnen vertrouwen op de overheersende invloed van de platformdienstverlener op aanbieders overeenkomstig art. 18;
- (c) tegenover klanten of aanbieders vanwege misleidende mededelingen vanuit de platformdienstverlener overeenkomstig art. 19.
- (d) tegenover klanten of aanbieders voor garanties gegeven overeenkomstig art. 20.

Artikel 17: Plicht om misleidende informatie vanuit aanbieders te verwijderen

1. Indien een aanbieder misleidende informatie op het platform plaatst en de platformdienstverlener hiervan door een kennisgeving op de hoogte is gebracht, dan is de platformdienstverlener aansprakelijk voor schade veroorzaakt door de misleidende informatie, tenzij de platformdienstverlener gepaste maatregelen treft ter verwijdering of rectificatie van de misleidende informatie.
2. Indien de platformdienstverlener een beoordelingssysteem gebruikt om misleidende informatie vanuit de aanbieder te rectificeren, dan draagt de platformdienstverlener de bewijslast dat de misleidende informatie hiermee effectief bestreden is.
3. Indien art. 18 van toepassing is, kan de platformdienstverlener een beoordelingssysteem niet gebruiken om te voldoen aan de plicht onder lid 1.

Artikel 18: Aansprakelijkheid van de platformdienstverlener voor wanprestatie door aanbieders

1. Indien de klant redelijkerwijze kan vertrouwen op de overheersende invloed van de platformdienstverlener op de aanbieder, dan zijn de platformdienstverlener en de aanbieder gezamenlijk aansprakelijk voor een toerekenbare tekortkoming in de nakoming van de aanbieder-klant overeenkomst.
2. Bij de beoordeling of de klant redelijkerwijze kan vertrouwen op de overheersende invloed van de platformdienstverlener op de aanbieder, moeten de volgende factoren in het bijzonder in overweging genomen worden:
 - (a) De aanbieder-klant overeenkomst is uitsluitend tot stand gekomen via faciliteiten die worden geboden op het platform;
 - (b) De platformdienstverlener kan betalingen door klanten onder aanbieder-klant overeenkomsten achterhouden;
 - (c) De voorwaarden van de aanbieder-klant overeenkomst zijn hoofdzakelijk bepaald door de platformdienstverlener;
 - (d) De prijs die de klant betaalt, is bepaald door de platformdienstverlener;
 - (e) De platformdienstverlener voorziet in een uniform voorkomen van aanbieders of in een handelsmerk;
 - (f) Het adverteren is gericht op de platformdienstverlener en niet op de aanbieders;
 - (g) [OPT:] De platformdienstverlener belooft toezicht te houden op het gedrag van aanbieders.

Artikel 19: Misleidende mededelingen door de platformdienstverlener

1. Indien een platformdienstverlener misleidende mededelingen doet over aanbieders of over zaken, diensten of digitale inhoud aangeboden door aanbieders, dan is de platformdienstverlener aansprakelijk voor schade die de klant door deze misleidende informatie lijdt.

2. Indien een platformdienstverlener misleidende mededelingen doet over klanten, dan is de platformdienstverlener aansprakelijk voor schade die de aanbieder door deze misleidende informatie lijdt.

Artikel 20: Garanties

Een platformdienstverlener is aansprakelijk voor garanties die hij afgeeft ten aanzien van aanbieders, klanten of zaken, diensten of digitale inhoud aangeboden door aanbieders.

Artikel 21: Dwingend karakter

De partijen kunnen niet afwijken van de rechten van de platformgebruiker die voortvloeien uit de nationale bepalingen ter omzetting van de bepalingen uit dit Hoofdstuk of de werking hiervan veranderen ten nadele van de platformgebruiker. [OPT: Dit geldt niet voor platformdienstverleners die uitsluitend handelaren accepteren als platformgebruikers].

Hoofdstuk VI: Verhaal

Artikel 22: Recht van verhaal

1. Een platformdienstverlener die onder art. 17 of 18 aansprakelijk is tegenover de klant voor
 - (a) een misleidende mededelingen door de aanbieder of
 - (b) een tekortkoming in de nakoming van de aanbieder-klant overeenkomst, heeft het recht om schadeloos gesteld te worden door de aanbieder.
2. Een aanbieder die aansprakelijk is tegenover de klant vanwege misleidende mededelingen door de platformdienstverlener, heeft het recht om schadeloos gesteld te worden door de platformdienstverlener.

Artikel 21: Dwingend karakter

De partijen kunnen niet afwijken van de rechten van de aanbieder die voortvloeien uit de nationale bepalingen ter omzetting van de bepalingen uit dit Hoofdstuk of de werking hiervan veranderen ten nadele van de aanbieder.

Hoofdstuk VII: Slotbepalingen

Artikel 24: Toepasselijk recht

1. De nationale bepalingen van een lidstaat ter omzetting van de bepalingen uit Hoofdstuk II zijn van toepassing op online bemiddelingsplatforms die actief zijn in de interne markt en waarbij de platformdienstverlener zijn gewone verblijfplaats heeft in die lidstaat. Online bemiddelingsplatforms waarbij de platformdienstverlener zijn gewone verblijfplaats niet heeft in een lidstaat, worden beheerst door de nationale bepalingen ter omzetting van de bepalingen uit Hoofdstuk II van de lidstaat waar de belangen van aanbieders of klanten worden geschaad of dreigen te worden geschaad.
2. De nationale bepalingen van een lidstaat ter omzetting van de bepalingen uit Hoofdstuk III-V zijn van toepassing op platform-klant overeenkomsten en platform-aanbieder overeenkomsten die worden beheerst door het recht van die lidstaat. Art. 12 Verordening (EG) 864/2007 is van overeenkomstige toepassing.

3. De nationale bepalingen van een lidstaat ter omzetting van de bepalingen uit Hoofdstuk VI zijn van toepassing op platform-klant overeenkomsten en platform-aanbieder overeenkomsten voor zover ingevolge art. 15 Verordening (EG) 593/2008 het recht van die lidstaat van toepassing is.

4. Een keuze voor het recht van een land dat geen lid is van de EU mag er niet toe leiden dat klanten, ongeacht of ze consumenten zijn, de bescherming verliezen die zij genieten op grond van deze richtlijn. Dit geldt niet voor platformdienstverleners die uitsluitend handelaren accepteren als platformgebruikers.

Artikel 25: Handhaving

1. De lidstaten zorgen ervoor dat passende en doeltreffende middelen beschikbaar zijn om de bepalingen van deze richtlijn te doen naleven.

2. De in lid 1 bedoelde middelen omvatten bepalingen volgens welke één of meer van onderstaande, naar nationaal recht bepaalde instanties, zich overeenkomstig het nationale recht tot de bevoegde rechterlijke of administratieve instanties kunnen wenden om de nationale bepalingen ter omzetting van deze richtlijn te doen toepassen:

(a) overheidsinstanties of de vertegenwoordigers ervan;

(b) consumentenorganisaties die een rechtmatig belang hebben bij de bescherming van de consument;

(c) beroepsorganisaties die een rechtmatig belang hebben bij een optreden in rechte.

Artikel 26: Sancties

1. De lidstaten stellen de regels vast inzake de sancties die van toepassing zijn op inbreuken op de krachtens deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen en treffen alle nodige maatregelen om ervoor te zorgen dat zij worden toegepast. De sancties moeten doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.

2. De lidstaten stellen de Commissie uiterlijk op ... van deze bepalingen in kennis en delen haar onmiddellijk alle latere wijzigingen van die bepalingen mee.

Artikel 28: Omzetting

1. Uiterlijk op ... stellen de lidstaten de nodige wettelijke en bestuursrechtelijke bepalingen vast om aan deze richtlijn te voldoen en maken deze bekend. Zij delen

de Commissie de tekst van deze maatregelen onverwijld mede in de vorm van bescheiden en delen de Commissie onmiddellijk alle latere wijzigingen van die bepalingen mee. Zij passen die maatregelen toe met ingang van ... [6 maanden na de datum genoemd in de eerste zin]. Wanneer de lidstaten die maatregelen vaststellen, wordt in die maatregelen zelf of bij de officiële bekendmaking daarvan, naar deze richtlijn verwezen. De regels voor de verwijzing worden vastgesteld door de lidstaten.

2. De bepalingen van deze richtlijn zijn van toepassing op overeenkomsten met ingang van ... [6 maanden na de datum genoemd in de eerste zin van par. (1)], ongeacht of de overeenkomsten gesloten zijn voor, op of na deze datum.

Artikel 28: Inwerkingtreding

Deze richtlijn treedt in werking op de twintigste dag na die van de bekendmaking ervan in het Publicatieblad van de Europese Unie.

Artikel 29: Adressaten

Deze richtlijn is gericht tot de lidstaten.